
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Општи и наставни смјер	

Назив предмета	ГЕОГРАФИЈА НАСЕЉА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
СПГОН13ГН	Обавезни	5 и 6	2+2	10
Наставници	Др Мира Мандић, ванредни проф.			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за слушање предмета. Услов за полагање је положен испит Основи антропогеографије.	Положен испит

Циљеви изучавања предмета:
Формирање предодби о размјештају насеља на Земљи, факторима оснивања и развоја. Спознавање значаја руралног простора за укупни развој. Анализа типолошких и развојних карактеристика сеоских насеља. Усвајање знања о факторима развоја и релевантним процесима у развоју и трансформацији градских насеља и њиховом утицају на регионалну организацију и развој простора. Упознавање развојних карактеристика и просторно-функционалне организације насеобинског система Босне и Херцеговине (Републике Српске).

Исходи учења (стечена знања):
Овладавање материјом и конкретна примјена знања о насељима и њиховој функцији у организацији и развоју геопростора. Развијање истраживачких способности, овладавање методологијом, методама и техникама истраживања у функцији развоја и уређења руралних насеља и простора. Усвајање примјенивих знања о развоју градских насеља и њихових структура и њиховој улози у просторно-функционалној организацији и успостављању уравнотеженог развоја геопростора.

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појава, развој и значај географије насеља <i>Методе и технике истраживања</i> 2. Физичко-географска основа као фактор развоја насеља, границе насељености <i>Утицај природно-географских фактора на развој и карактеристике насеља – анализа на примјерима</i> 3. Друштвено-географских фактори развоја насеља <i>Утицај друштвено-географских фактора на развој и карактеристике насеља – анализа на примјерима</i> 4. Релевантна географска обиљежја насеља <i>Анализа међуусловљености појединих географских обиљежја насеља</i> 5. Географске основе размјештаја и микроположаја насеља <i>Типични географски положаји – утицај на развој насеља – примјери, рад с топографским картама</i> 6. Историјско-географски развој насеља: фазе, просторни размјештај, развојне карактеристике <i>Функција насеља у развоју и организацији простора – компаративна анализа</i> 7. Типологија насеља; Привремена насеља – типови и функције <i>Примјери традиционалних и савремених привремених насеља – компаративна анализа</i> 8. Сеоска насеља и рурални простор – општа обиљежја села и атара <i>Индикатори издвајања руралног простора, Типологија и структура атара – рад с катастарским картама</i> 9. Типологија сеоских насеља <i>Компаративна анализа типолошких карактеристика насеља</i> 10. Утицај савремених друштвено-географских процеса на трансформацију сеоских насеља, атара и посједа; Мјере и последице аграрне реформе <i>Анализа на примјерима – регионалне разлике у испољености друштвених процеса</i> 11. Савремене тенденције у размјештају и развоју села у свијету <i>Компаративна анализа – примјери (рурални простор по континентима)</i> 12. Развојни проблеми и карактеристике насеобинске мреже руралних подручја у окружењу <i>Издавање руралних проблемских подручја у региону</i> 13. Географско-историјски развој и типолошке карактеристике сеоских насеља у БиХ <i>Анализа развојних карактеристика и процеса у насеобинском систему-историјско-географски приступ</i> 14. Актуелни проблеми савременог развоја сеоских насеља у Босни и Херцеговини и Републици Српској <i>Издавање просперитетних и проблемских руралних подручја</i> 15. Савремени проблеми и начин валоризације руралног простора у пракси и документима Европске Уније <i>Развојне стратегије руралног простора, комплексна валоризација руралног простора</i> 16. Појам града, развој урбане географије и географских истраживања градова

Методе и технике истраживање урбаних система

17. Историјско-географски развој градова и њихова улога у геопростору
Компаративна анализа развојних карактеристика и функција града у простору кроз историју
18. Фактори, степен, динамика и карактеристике урбанизације свијета
Компаративна анализа развојних фаза урбанизације на примјерима континента и регија
19. Развој градских функција и функционална класификација градова
Анализа функционлних типова града на примјерима - утицај на простор
20. Теорије и модели просторне организације града
Анализа теорија и модела, методологија истраживања
21. Елементи и фактори просторне структуре града – искориштавање градског земљишта
Примјери просторно-функционалне организације – анализа, картографско приказивање
22. Просторно-функционална структура града – услужне функције
Примјери типова пословних центра - анализа
23. Производна и стамбена функција у градском простору
Примјери просторне организације - анализа
24. Саобраћајни систем града. Рекреативне и друге површине градског простора.
Утицај саобраћаја на просторно- организациј уграда, проблеми просторно-функционалне организације, просторни концепти
25. Становништво као елемент и фактор просторне структуре града
Демографска и социоекономска анализа урбаних средина
26. Морфолошка структура и план града. Цвијићева истраживања културно-генетских типова вароши на Балканском полуострву
Културно-историјско наслеђе у функцији савременог развоја
27. Град као екосистем
Социјални и еколошки проблеми савременог града- примјери, методе и приступи у хуманизацији града
28. Фактори развоја градских насеља на простору Босне и Херцеговине
Анализа развојних проблема у постсоцијалистичком периоду, градови близанци у функцији трансграничног развоја
29. Субурбанизација, градска регија, агломерација, мегалополиси- фактори формирања и развојне карактеристике
Издавања урбаних регија, компаративна анализа развојних карактеристика
30. Град као чвориште у простору -Нодална регија. Утицај гранског и просторног преструктурирања привреде на развој урбаних система у свијету. Карактеристике развоја градова у земаљама у транзицији
Тенденције у савременом развоју и организацији градова. Нодално-функционална регионализација БиХ (РС). Компарација развојних процеса

Методе наставе и савладавање градива:

Предавање, теоријске вјежбе, теренско-практични рад, семинарски рад и консултације. Предавања и вјежбе: интерактивна настава

Литература:

1. Стаменковић С. и Бачевић М. (1992): Географија насеља, Географски факултет, Београд
2. Ćurčić S. (1992): Geografija naselja, Institut za geografiju PMF, Novi Sad (dio knjige)
3. Степић М-Јаћимовић Б.(2006), Јантар група, Земун (одабрана поглавља)
4. Цвијић Ј. (1894): Упутства за проучавање села у Босни и Херцеговини, Босанска вила
5. Vresk M. (2002): Grad i urbanizacija, Školska knjiga, Zagreb
6. Vresk M. (2002): Urbani sistemi u svijetu, Školska knjiga, Zagreb (odabrana poglavlja)
7. Грчић М – Слика Н. (2006): Глобални градови , Географски факултет, Београд, Географски факултет „Ломоносов“, Москва(одабрана поглавља)
8. Мандић М. (2007): Неки аспекти развоја сеоских насеља у Републици Српској, Зборник радова научног скупа, Београд-Бања Лука
9. Мандић М.(2012): Поимање и карактеристике руралности и урбаности у Босни и Херцеговини, гласник, св.16, Географско друштво Републике Српске, Бања Лука, стр.75-90.
10. Мандић М. (Гропросторне последице развоја Републике Српске у контексту промјена у насеобинском систему, Демографска политика Републике Српске - стварност и потребе, Научни скупови, књ. XXXIV, Академија наука и умјетности РС, Бања Лука, стр. 53-70.
11. Карактеристике савременог урбаног развоја Бање Луке, Демографија, књ. IX, Институт за демографију Географског факултета Универзитета у Београду, стр. 167-179.

Облици провере знања и оцјењивања:

Похађање наставе - 5 бодова; Колоквијум – 20 бодова; Семинарски рад (презентација) – 15 бодова; Усмени испит – 60 бодова.

Похађање наставе	2	Домаћи задатак	Завршни испит	15
Активност на настави	3	Колоквиј	20	60

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, ванредни професор